

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นบ้านตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชรนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านของตำบลท่าไม้ แล้วนำมาศึกษาวิเคราะห์ในด้านคติชนวิทยา สังคมวิทยา เพื่อประมวลความคิดเห็นของครูและอาจารย์ในจังหวัดกำแพงเพชร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ และการนำวรรณกรรมพื้นบ้านไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

๑. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านจากตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยมีลำดับขั้นดังนี้
 - ๑.๑ สืบหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพท้องถิ่นและวิทยาการ
 - ๑.๒ ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นวิทยากรนั้นไม่จำกัดเพศ อายุตั้งแต่ ๔๐ ปีขึ้นไป วิทยากรเหล่านี้เป็นผู้ที่มีภูมิสำเนา หรือเคยมีภูมิสำเนาอยู่ที่ตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
 - ๑.๓ บันทึกข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากปากคำของวิทยากรด้วยการใช้เครื่องบันทึกเสียงและถ่ายภาพประกอบ
 - ๑.๔ ถอดคำพูดจากแถบบันทึกเสียง แล้วเขียนโดยรักษาสำนวนโวหาร การใช้ถ้อยคำภาษา ความคิดเห็นของวิทยากร โดยไม่มีการปรับปรุง เสริมแต่งแต่อย่างใด
 - ๑.๕ ศึกษาสภาพการดำเนินชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของชาวบ้านตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร โดยการสังเกตและสัมภาษณ์

๒. ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ
๓. จัดแบ่งวรรณกรรมพื้นฐานที่รวบรวมได้ ออกตามรูปแบบของ เรื่อง (Form) โดยแบ่งเป็น นิทาน นิยาย และประวัติ
๔. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นฐาน เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบวิเคราะห์
๕. สร้างแบบวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นฐานตำบลท่าไม้ โดยวิเคราะห์ในด้านโครงสร้างของวรรณกรรมพื้นฐานตำบลท่าไม้ เปรียบเทียบกับทฤษฎีโครงสร้างของกฎดิกคัมบรพท์ของวรรณกรรมพื้นฐานของเอกซิล ออลริก (Axel Olrik) วิเคราะห์ในด้านประวัติและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ระบบครอบครัวและเศรษฐกิจ ความเชื่อและค่านิยม
๖. นำแบบวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน และอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำมาใช้เป็น เกณฑ์ในการวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นฐานตำบลท่าไม้
๗. วิเคราะห์วรรณกรรมพื้นฐานที่รวบรวมได้ แล้วนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย
๘. สร้างแบบสอบถาม เพื่อประมวลความคิดเห็นของครูและอาจารย์ในจังหวัดกำแพงเพชร ในด้านความรู้ความเข้าใจ และคุณค่าของวรรณกรรมพื้นฐาน และการนำวรรณกรรมพื้นฐานไปใช้ประกอบการเรียนการสอน
๙. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับครูและอาจารย์ ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๑๐ คน เพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการวิจัย
๑๐. นำเสนอผลของการวิจัยจากแบบสอบถามในรูปแบบของตาราง และการบรรยาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยขึ้น ๒ ชุด ดังนี้

ชุดที่ ๑ เป็นแบบวิเคราะห์วรรณกรรมพื้นบ้าน เพื่อใช้วิเคราะห์วรรณกรรมพื้นบ้าน ตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร^๑ โดยวิเคราะห์โครงสร้างของ วรรณกรรมพื้นบ้านตำบลท่าไม้ กับทฤษฎีโครงสร้างของกฎศึกษำบรรพ์ของวรรณกรรมพื้นบ้าน (Epic laws of Folk Narrative) ของ เอกซิล ออลริก (Axel Olrik) วิเคราะห์ในแง่สะท้อนประวัติและสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ สะท้อนระบบครอบครัวและ เศรษฐกิจ สะท้อนความเชื่อและค่านิยม

ชุดที่ ๒ เป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถามและประมวลความคิดเห็นของครูและอาจารย์ ในจังหวัดกำแพงเพชร ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำวรรณกรรมพื้นบ้านไปประยุกต์ ใช้ในการเรียนการสอน แบบสอบถามชุดนี้แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้^๒

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ ใช้คำถามประเภทเลือกตอบ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน ใช้คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามการนำวรรณกรรมพื้นบ้านไปประยุกต์ใช้ในการ เรียนการสอน โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามแบบเปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรี (Open-ended Questions)

^๑ดูจากภาคผนวก ข.

^๒ดูจากภาคผนวก ค.

ตัวอย่างประชากร

ในการวิจัยส่วนที่เป็นแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูและอาจารย์ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน ๑๐๐ คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมวรรณกรรมพื้นฐานจากตำลท่าไม้ โดยเดินทางไปยังตำลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้วยตนเองและได้รับความร่วมมือจากวิทยากร และชาวบ้านตำลท่าไม้เป็นอย่างดี ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด ๒๑๕ ชุด จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมานั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีผู้ตอบครบสมบูรณ์ จำนวน ๑๐๐ ชุด มาวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. วิเคราะห์ข้อมูลวรรณกรรมพื้นฐานที่รวบรวม ตามแบบวิเคราะห์ที่ได้สร้างขึ้น แล้วนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย
๒. หาค่าร้อยละของคำตอบประเภท เลือกตอบจากแบบสอบถาม
๓. ตรวจสอบคำตอบแต่ละข้อของข้อมูลจากแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับคะแนน ๔
มาก	เท่ากับคะแนน ๓
น้อย	เท่ากับคะแนน ๒
น้อยที่สุด	เท่ากับคะแนน ๑

รวมคะแนนในแต่ละข้อ แล้วหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum fx$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

๑.๐๐ - ๑.๕๕	หมายถึง	น้อยที่สุด
๑.๕๖ - ๒.๕๕	หมายถึง	น้อย
๒.๕๖ - ๓.๕๕	หมายถึง	มาก
๓.๕๖ - ๔.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด

๔. นำคำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามประเภทเปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรี มาเสนอในรูปแบบการบรรยาย

๕. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ในรูปแบบของตารางและบรรยาย

^๑ ประคอง วรรณสุด, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๔๑.